

Kommunledning

Dnr KS 2019/012

Till Kommunfullmäktige

Höständringsbudget 2020

Förslag till beslut

Budgetberedningen beslutar föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att öka kommunens budget med 28,2 mnkr för budgetåret 2020 enligt specifikation i denna tjänsteskrivelse.

Budgetberedningen beslutar föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige anta förslag på tilläggsbudgeteringar enligt specifikation i tjänsteskrivelse. Tilläggsbudgeteringen innebär att:

- Barn- och utbildningsnämndens budget innevarande år ökar med 1 600 tkr till 409 221 tkr
- Socialnämndens budget innevarande år ökar med 210 tkr till 251 280 tkr
- Tekniska nämndens budget innevarande år ökar med 485 tkr till 34 118 tkr
- Kommunstyrelsens budget innevarande år ökar med 3 340 tkr till 71 805 inklusive försörjningsstöd där tilläggsbudget föreslås med 2 000 tkr till 10 002 tkr.

Sammantaget uppgår tilläggsbudgeten till 5 635 tkr för innevarande år.

Budgetberedningen beslutar föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige upphäva nuvarande uppdrag till teknisk nämnd gällande utreda Götafors skola och istället ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram underlag för en ny inriktning som innebär att extern part äger fastigheten och kommunen är hyresgäst. Samt ge kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige när principerna är klara samt att då begära godkännande av kommunfullmäktige inklusive den långsiktiga finansieringen.

Ur budgetberedningens minnesanteckningar 2020-09-01.

”En text ska formuleras och presenteras i Kommunstyrelsen avseende de politiska prioriteringarna både vad gäller tilläggsbudgeten 2020 och den totala budgeten för 2021.”

Socialdemokraterna avstyrker majoritetens förslag gällande Götafors Skola.

Socialdemokraterna återkommer i Kommunstyrelsen gällande Höständringsbudget 2020.

Sammanfattning av ärendet

Mot bakgrund av den stora pandemi som påverkat och kommer att påverka världsekonomin och tillika svenska kommuners ekonomiska förutsättningar under flera år framöver har några kommuner, däribland Vaggeryds kommun, valt att under hösten göra vissa ändringar i budget 2020 i syfte att finansieringen (skatteintäkter och generella statsbidrag) ska ligga i linje med nuvarande prognoser av dessa poster. Vi har idag en annan samhällsbild än när budgeten

beslutades under 2019.

Pandemin och lågkonjunkturen har också påverkat den kommunala verksamheten på olika sätt, bland annat ökar svårigheten i planering- och uppföljningsprocesserna. Många verksamheter har berörts i kommunens organisation, inom socialförvaltningens ansvarsområde har bland annat äldreomsorgen påverkats mycket. Kultur och fritidsaktiviteterna har också minskat under våren och utmanat kommunens förenings- och kulturliv på olika sätt. Inom barn – och utbildningsverksamheten har gymnasieskolan bedrivit distansundervisning för de flesta eleverna under våren.

Under våren ökade antalet hushåll med ekonomiskt bistånd. Under sommaren har kurvan planat ut. För att möta denna utveckling innehåller denna tilläggsbudget dels en förstärkning med 2 mnkr för försörjningsstödet och dels har flera riktade satsningar beslutats. Bland annat har en handlingsplan från AME arbetats fram och antagits politiskt. Planen innehåller olika sysselsättningsfrämjande åtgärder. I denna budget finansieras dessa satsningar genom ett tilläggsanslag för fler nystartsjobb och fler lönebidragsanställningar (1 340 tkr både 2020 och 2021). Utöver detta har satsningar genomförts under sommarperioden så att fler ungdomar fått möjlighet till sommarjobb i kommunkoncernen. Därtill har antalet ferieplatser blivit fler.

Statens riktade stöd till den kommunala organisationen avser dels hälso- och sjukvårdsinsatser relaterat till pandemin. Hur stor del av kommunens ansökan som beviljas av staten kopplat till detta regelverk är svårt att bedöma. Ett klargörande från staten kommer senare under hösten. De andra satsningarna som staten aviserade och har utbetalats till kommunen hittills är bidrag för sänkt arbetsgivaravgift 0,6 mnkr, sjuklönekostnader 4,8 mnkr, externa hyror. Kvarstår således utfallet av kommunens ansökan för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

Mot bakgrund av att skillnaderna i förutsättningar förändrats i finansieringen av den kommunala verksamheten har ny budget för skatteintäkter och generella statsbidrag utarbetats med utgångspunkt ifrån ”SKRs cirkulär 20:32 Budgetförutsättningar 2020-2023 daterad 2020-08-24”. (Se förändringar i finansieringen i tabell längre ner i tjänsteskrivelsen).

Utöver en uppdaterad budget för skatteintäkterna och generella statsbidrag föreslås som tidigare beskrivits ett antal tilläggsbudgeteringar innevarande år i denna höständringsbudget.

De avvikelser som i övrigt kan finnas i nämndernas budgetar 2020 utifrån budgetuppföljning och prognoser för 2020 ska hanteras enligt tidigare beslut i kommunfullmäktige §79 vid sammanträdet den 22 juni 2020. I detta beslut från KF §79 den 22 juni 2020 framgår att i de fall enskilda nämnder kan behöva ge uppdrag till sina förvaltningar att ta fram åtgärder för budget i balans enligt riktlinjer för ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning ska detta verkställas. KF tydliggör också i beslutet att i rådande krissituation bör fokus ligga på åtgärder kopplat till de av nämnden bedömda långsiktiga obalanserna mot tilldelade budgetar. Effekter som bedöms försvinna i takt med att Corona-krisen avtar ska inte ingå i åtgärdsplanen.

KS som har uppsiktsplikt åt KF noterade också att BUNs obalans verksamhetsåret 2019

kvarstår i årets första prognos för 2020. BUN har återrapporterat sin handlingsplan i kommunstyrelsen 12 augusti 2020 och ska i delårsrapporten per augusti särredovisa en prognos på respektive åtgärd utöver den normala återkopplingen inom ramen för delårsrapporten per augusti 2020. Vid samma möte i KS har också tekniska nämnden återkopplat på hur den redovisade obalansen för fastighetsverksamheten per april 2020 ska nå balans med budget till årsskiftet 2020/2021.

Ärende

Bakgrund och konjunkturläget

Under första halvåret 2020 har världen drabbats av coronaviruset. Kring årsskiftet rapporterades de första sjukdomsfallen. Till en början var spridningen begränsad till Kina, men i februari och mars tog smittspridningen fart över världen. Förutom miljontals smittade och hundratusentals avlidna i covid-19 har denna pandemi drabbat världsekonomin på ett mycket kraftfullt sätt. Statistiken har visat att effekten på den svenska ekonomin varit relativt liten under första kvartalet. Trots att den inhemska konsumtionen sjönk markant hölls tillväxten uppe av en stark export. I april var effekten desto större då produktionen, både industrin och tjänstebranschen föll brant och konsumtionen fortsatte att minska. Även utrikeshandeln påverkades kraftigt då såväl exporten som importen sjönk kraftigt i april, och låg kvar på ungefär samma nivå i maj. Detaljhandeln har hittills påverkats relativt lindrigt av krisen sammantaget, det är stora skillnader mellan branscherna. Mot bakgrund av den svagare konjunkturutvecklingen har läget på arbetsmarknaden försvagats under våren även om alla varsel inte resulterar i uppsägningar. Statistiken visar emellertid att sysselsättningen har minskat och arbetslösheten har stigit. Antalet arbetade timmar i samhället är en viktig indikator för den kommunala skattebasen och de skatteintäkter vi kan förväntas ha vid årets slut och få kommande år. Antalet arbetade timmar har minskat kraftigt.

Mot bakgrund av att skillnaderna i skatter och generella statsbidrag nu jämfört när budgeten antogs föreslås nya nivåer i nedan tabell för innevarande år:

Tabell: Förslag ny budget skatter och generella statsbidrag 2020

Skatter och statsbidrag	Nuvarande Budget 2020	Förslag ny Budget 2020	Förändring (specifikation) 2020
Skatteintäkter	651,6	643,1	-8,5
Inkomstutjämnning	144,0	148,0	4,0
Kostnadsutjämnning	-8,2	-2,5	5,7
Regleringsbidrag/avgift	15,6	14,6	-1,0
Utjämningsavgift/bidrag LSS	-4,6	-5,2	-0,6
Fastighetsavgift	31,2	31,4	0,2
Generella bidrag från staten inkl effekt per.fond 2,5 mnkr mellan 19 o 20	2,5	30,9	28,5
Totalt	832,1	860,3	28,2

Kommentar: I kommunens vårandringsbudget för 2020 beslutades att öka kommunens finansiering med 8 mnkr.

Dessa 8 mnkr är budgetade under kostnadsutjämningsystemtet i kolumnen "nuvarande budget ovan".

Ursprunglig budget uppgick till -16,2 mnkr för delposten "kostnadsutjämnning".

Förutom ovan justeringar i skatteintäkter och generella statsbidrag föreslås i detta ärende ett antal tilläggsbudgeteringar. Dessa framgår nedan i punktform.

1. Försörjningsstödet (ekonomiskt bistånd) har ökat och budgeten förstärks med 2 mnkr. Det är oklart hur staten exakt kommer agera för att stimulera sysselsättningen i nuläget. Att åtgärder vidtas bedöms som mycket troliga. Kommunstyrelsen ansvarar för försörjningsstödet.

2. För att möta en lågkonjunktur där arbetslösheten bedöms öka har flera riktade satsningar beslutats. Bland annat har en handlingsplan från AME arbetats fram och antagits politiskt. Planen innehåller olika sysselsättningsfrämjande åtgärder. I denna budget finansieras dessa satsningar genom som bland annat är ett tilläggsanslag för fler nystartsjobb och fler lönebidragsanställningar (1 340 tkr både 2020 och 2021). Kommunstyrelsen ansvarar för arbetsmarknad.

3. I samband med att kommunen växer har behovet inom förskolans verksamhet ökat vad gäller lokalytor. Kommunen har en finansieringsprincip som innebär att nya ytor kompenseras utanför resursfördelningsmodellerna. Mot bakgrund av detta kompenseras BUN med 530 tkr för Slättens förskola och 1 070 tkr för Åvikens förskola. Kompensationen motsvarar ett helt kalenderår.

Dnr KS 2019/012

4. Statsbidrag som utgår till kommunerna har olika konstruktion. Generella statsbidrag erhåller kommunens finansavdelning och specifika, riktade statsbidrag kan sökas i särskild ordning av nämnderna. Sökbara statsbidrag är ofta kopplade till att kommunen ska påvisa att man haft en kostnad eller utfört en prestation. Staten avsätter medel för dessa anslag i sin budget och när medlen är slut i deras budget förbehåller sig staten rätten att upphöra med bidraget eller sänka nivåerna för de sökande kommunala verksamheterna. Varje nämnd har ett ansvar för den relation man upprättar med staten i samband med sina ansökningar om statsbidrag. I ansvaret bär man risken om bedömda nivåer i statsbidragen inte når den förväntade nivån. På samma sätt bär kommunen som helhet risken om man erhållit bidrag till ”påsen” och sedan fördelat vidare medel till berörd nämnd och därefter återtar staten medlen från kommunen. I det sista fallet bär kommunen som helhet risken och i det första fallet bär nämnden risken och ansvaret. Skulle nämnderna inte ta ansvar för eller bära risken skulle bland annat kommunen som helhet behöva avsätta stora centrala reserver, vilket inte är en önskvärd modell. Mot bakgrund av denna finansieringsprincip och riskfördelning avslås BUNs begäran om kompensation om 682 tkr för uteblivet statsbidrag till Grundskolan.

5. I samband med bildandet av teknisk nämnd flyttades 215 tkr i budget från dåvarande tekniska utskottet till den nya nämnden. I begäran från tekniska nämnden framgår att den nya organiseringen i nämndform behöver ytterligare 485 tkr för att täcka verksamhetens kostnader. Då nuvarande ordning ska löpa under mandatperioden föreslås att tekniska nämndens begäran godkänns.

6. Det uppstår emellanåt behov av att riva och/eller sanera kommunala fastigheter och där driftsbudgeten ska användas och inte projektmedel. Tekniska nämnden har äskat 700 tkr som årligt förstärkning i sin driftsbudget. Dessa insatser görs inte varje år därför har kommunen sedan flera år tillbaka en finansieringsprincip som innebär att finansförvaltningen betalar en sådan insats. Tekniska nämndens begäran om 700 tkr för detta ändamål avslås av det skälet.

7. Mejeriet startas upp successivt under 2020. Inom ramen för detta koncept trygghetsboende och äldrecentrum ingår att tillhandahålla viss service. Socialnämnden erhåller 221 tkr som stöd till att finansiera ”värdinna” på Mejeriet. Sedan tidigare har nämnden för innevarande år fått ramförstärkning för verksamheten sammantaget. Inför 2021 års budget som antas i kommunfullmäktige i oktober slut finansieras verksamheten som bedrivs på Mejeriet.

För innevarande år innebär tilläggsbudgeteringen ovan sammantaget 5 635 tkr.

Sedan tidigare i vårändringsbudgeten tillfördes BUN 7,3 mnkr för fler barn och elever enligt resursfördelningsmodellen.

Den sammanlagda nettokostnaden för 2020 uppgår efter detta förslag till 822 657 tkr.

I nedan tabell framgår korrigerade ramar per nämnd för innevarande år.

Budget 2020	1e Budget 2020 Budgetbeslut Tillägg höst-20	1e Budget 2020 Förslag
Verksamhetsområde		
Valnämnd		25
Revisionsnämnd		750
Överförmyndarverksamhet		1 100
Kommunstyrelsen	1 340	61 803
Försörjningsstöd	2 000	10 002
Räddningstjänst		12 031
Teknisk nämnd	485	34 118
Elverksstyrelse		0
Miljö- och byggnämnd		5 219
Barn- och utbildningsnämnd	1 600	409 221
Kultur och fritidsnämnd		31 173
Socialnämnd	210	251 280
Central lönepott		7 935
Finansförvaltning		-2 000
S:a Nämndernas ramar:	5 635	822 657

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder
Kommundirektör
Ekonomichef
Ordförande i Revisionen

Handläggare

Jörgen Hansson
Ekonomichef